

TEMAT: KIEDY MUSISZ OPUŚCIĆ SWÓJ DOM

I.

Czas trwania lekcji: 2x 45 min.

Cele lekcji:

- poznanie pojęć: uchodźca, migrant ekonomiczny;
- poznanie fragmentów książki Rafała Witka pt. „Chłopiec z Lampedusy”;
- poznanie trudności, z którymi muszą się zmierzyć zarówno migranci jak i uchodźcy;
- doskonalenie umiejętności pracy w grupie;
- budowanie postawy empatycznej.

Cele lekcji przeznaczone dla ucznia:

- wiem, z jakimi trudnościami muszą zmierzyć się migranci ekonomiczni i uchodźcy;
- wiem, jakie są zasady przyznawania statusu uchodźcy w Polsce.

Metody i formy pracy:

- praca z tekstem;
- praca w grupach;
- praca indywidualna;
- heureka;
- prezentacja multimedialna.

II.

Przebieg lekcji:

DZIAŁANIA WSTĘPNE	<ol style="list-style-type: none">1. Zapisanie tematu lekcji na tablicy. Poinformowanie uczniów, o temacie i celach dzisiejszej lekcji.2. Nauczyciel rozdaje uczniom kolorowe karteczki, na których uczniowie zapisują swoje wyobrażenia/doświadczenia związane z pobytem poza granicami swojego państwa (ZAŁĄCZNIK 1).3. Następnie nauczyciel zbiera wszystkie odpowiedzi uczniów, przymocowuje je do tablicy i odczytuje. Wspólnie z uczniami podsumowuje zadanie.
CZĘŚĆ GŁÓWNA	<ol style="list-style-type: none">1. Uczniowie zapoznają się z fragmentem książki „Chłopiec z Lampedusy”.2. Na podstawie przeczytanych fragmentów uczniowie w grupach uzupełniają wiadomości związane z Andżeliką i Tandżinem, dotyczące ich życia, pojawienia się na wyspie (ZAŁĄCZNIK 2). Po zaprezentowaniu wyników pracy grup uczniowie wraz z nauczycielem zestawiają na tablicy doświad-

	<p>czenia chłopca i dziewczynki.</p> <p>3. Nauczyciel zapisuje na tablicy dwa pojęcia: <i>uchodźca</i> oraz <i>migrant ekonomiczny</i>. Pyta uczniów <i>czy spotkali się wcześniej z tymi terminami? Czy potrafią je objaśnić, bądź przyporządkować dany termin do Andżeliki lub Tandżina</i>. Następnie wyjaśnia oba pojęcia. Tłumaczy uczniom, że w swoim życiu mogą spotkać zarówno migrantów jak i uchodźców.</p> <p>4. Nauczyciel odtwarza filmik „Po polsku mam na imię Hania” https://www.youtube.com/watch?v=JY-NQLaGyAk. Po obejrzeniu nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy.</p> <p><u>Grupa 1:</u> Napiszcie krótką charakterystykę Hani. Najpierw zastanówcie się nad pytaniami: <i>Jak czuła się dziewczynka po przyjeździe do Polski? Co sprawiało jej trudność podczas pierwszych dni w Polsce? Czy jest coś, co dalej sprawia jej trudność? Jak myślicie, dlaczego dziewczynka tęskniła za swoją ojczyzną?</i> Uwzględnijcie wygląd i pochodzenie bohaterki filmu, a także jej doświadczenia, cechy charakteru, nastawienie do życia.</p> <p><u>Grupa 2:</u> Napiszcie list do Hani. Opiszcie, jakie wrażenia wywarła na Was jej historia, podzielcie się swoimi radami i wsparciem.</p> <p>Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy.</p>
	<p>5. Na kolejnej lekcji uczniowie zapoznają się z tekstem źródłowym dotyczącym życia uchodźców w Polsce (ZAŁĄCZNIK 3). Następnie odpowiadają na pytania dotyczące tekstu: <i>Jak traktowani są uchodźcy? Jak wygląda ich życie w obcym kraju? Co można zrobić, aby polepszyć los uchodźców?</i></p> <p>6. Uczniowie zapoznają się z kolejnymi fragmentami książki (str. 74-75). <i>Jak myślicie, dlaczego Tandżin zabrał ze sobą tylko ziarenko? Jaką miało ono dla niego wartość? Dlaczego podarował je Andżelice?</i></p> <p>7. Kolejnym zadaniem uczniów jest wypisanie 10 rzeczy, które zabraliby ze sobą, gdyby wyjeżdżali ze swojego kraju. Następnie ograniczyli swój wybór do 5. Na koniec wybierają tylko 1 rzecz, którą wzięliby ze sobą. Uczniowie dzielą się swoimi przemyśleniami dotyczącymi ważności przedmiotów i trudnościami, które sprawiło im to zadanie. Wyjaśniają również, dlaczego ta jedna rzecz jest dla nich tak bardzo istotna, że warto byłoby ją zabrać ze sobą.</p> <p>8. Uczniowie czytają <i>Epilog</i> (str. 78), następnie nauczyciel odtwarza prezentację multimedialną, która porusza wątek Lampedusy i Erytrei. Wyjaśnia, dlaczego Lampedusa jest miejscem, do którego przybywają uchodźcy, oraz dlaczego miesz-</p>

	<p>kańcy Erytrei uciekają ze swojego państwa.</p> <p>9. Po zapoznaniu się z prezentacją uczniowie dzielą się swoimi przemyśleniami/wrażeniami. Pytania pomocnicze: <i>Jak myślisz, w jakiej sytuacji muszą znajdować się ludzie, którzy podejmują tak ogromne ryzyko, po to, aby móc zacząć nowe życie? Co sądzisz o mieszkańcach wyspy? Co sądzisz o tym, że jedna wyspa może stać się dla jednych szansą na przeżycie, a dla drugich szansą na spędzenie wymarzonych wakacji w pięknej okolicy? Jak myślisz, co czują osoby, które są zmuszone opuścić swój kraj?</i></p>
PODSUMOWANIE	<p>1. Uczniowie określają emocje i uczucia, które wzbudziły w nich przedstawione materiały.</p> <p>2. Słownie podsumowują cele lekcji.</p>

III.

Materiały wykorzystywane na lekcji:

Załącznik 1.

Wyobraź sobie, że razem z rodzicami przeprowadziłeś się do obcego państwa. W kilku zdaniach opowiedz o swoim samopoczuciu, komunikowaniu się z otoczeniem, o trudnościach, które możesz napotkać.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik 2.

Z podanego fragmentu tekstu wypisz informacje dotyczące:

- pojawienia się bohatera na wyspie (Andżelika str.7, Tandżin str.52-54);
- poznania Andżeliki i Tandżina (str. 23-26);
- trudności, z którymi zmagала się dziewczynka, po przyjeździe na wyspę (str.16-17);
- trudności, z którymi zmagал się chłopiec (str. 51-54);
- wyglądu i zachowania chłopca (str. 37-39, 42);
- domu chłopca (str. 53, 60);
- domu dziewczynki (str. 12, 60).

Każda z grup dostaje fragment tekstu opisujący jedno z zagadnień.

Załącznik 3.

W jaki sposób przyznaje się status uchodźcy?

Osoba poszukująca ochrony międzynarodowej na granicy bezpiecznego kraju składa za pośrednictwem straży granicznej wniosek o nadanie statutu uchodźcy. Funkcjonariusze straży granicznej przeprowadzają z wnioskodawcą krótką rozmowę w języku zrozumiałym dla cudzoziemca m.in. nt. przyczyn opuszczenia kraju pochodzenia, sprawdzają jego tożsamość, pobierają odciski palców. Dalsze postępowanie prowadzi szef Urzędu ds. Cudzoziemców i to on wydaje decyzję o nadaniu statusu uchodźcy. Po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej cudzoziemiec kierowany jest do ośrodka recepcyjnego podległego Urzędowi ds. Cudzoziemców. Tam poddawany jest badaniom lekarskim, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy socjalnej na czas trwania postępowania i oczekuje na skierowanie do ośrodka pobytowego. Osoba, która otrzymała status uchodźcy, najpóźniej po 3 miesiącach powinna opuścić ośrodek; otrzymuje prawo pobytu w Polsce, prawo do pracy i do zasiłków – takie jak obywatele polscy. W 2015 r. w Polsce o otrzymanie statusu uchodźcy starało się 12 325 osób, z czego status otrzymało 348. Największą grupę osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy stanowili obywatele Federacji Rosyjskiej: 7 989 osób. Drugą najliczniejszą grupą cudzoziemców byli obywatele Ukrainy: 2 305 osób.

Pobyt w ośrodku pobytowym dla cudzoziemców.

Po opuszczeniu ośrodka recepcyjnego cudzoziemiec ma możliwość zamieszkania w ośrodku pobytowym. Otrzymuje w nim zakwaterowanie, wyżywienie, opiekę medyczną, zwrot kosztów za przejazd środkami komunikacji publicznej w określonych przypadkach, 20 zł miesięcznie na zakup środków higieny osobistej, 50 zł kieszonkowego oraz jednorazową pomoc pieniężną w wysokości 140 zł na zakup odzieży i obuwia. Poziom oraz jakość usług różni się znacznie pomiędzy ośrodkami. Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty dzieci od 7 lat i młodzież do 18 roku życia przebywające w ośrodku dla cudzoziemców, objęte są obowiązkiem szkolnym. Okres oczekiwania na wydanie decyzji i pobyt w ośrodku jest trudny dla uchodźców, – mimo, że znajdują się w bezpiecznym państwie, nie wiedzą, czy otrzymają pozwolenie na pobyt.

Pobyt poza ośrodkiem.

Jeśli cudzoziemiec nie zdecyduje się zamieszkać w ośrodku pobytowym, może wnioskować do szefa Urzędu ds. Cudzoziemców o środki na samodzielne utrzymanie poza ośrodkiem. W takiej sytuacji wysokość świadczeń na pokrycie we własnym zakresie kosztów pobytu w Polsce wynosi: 20 zł dziennie na osobę w dwuosobowej rodzinie, 12,5 zł dziennie na osobę w czteroosobowej rodzinie. Za tę kwotę należy wynająć mieszkanie, opłacić rachunki, kupić jedzenie, bilety na komunikację i ponieść pozostałe koszty utrzymania.

Decyzja o przyznaniu statusu uchodźcy.

Zgodnie z przepisami, postępowanie o przyznanie ochrony międzynarodowej powinno trwać do 6 miesięcy. Według badań Najwyższej Izby Kontroli średni czas oczekiwania na wydanie decyzji to 14,5 miesiąca. Cudzoziemiec przez pierwsze 6 miesięcy trwania procedury nie ma prawa podjąć pracy. Dopiero, jeśli procedura przedłuży się powyżej pół roku, a nie wynika to z winy cudzoziemca, uzyskuje on prawo do pracy. Jeśli szef Urzędu ds. Cudzoziemców odmawia udzielenia wnioskodawcy ochrony międzynarodowej, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji cudzoziemiec może złożyć odwołanie do Rady ds. Uchodźców. Jeśli w postępowaniu odwoławczym również Rada odmówi mu nadania statusu uchodźcy i udzielenia mu ochrony uzupełniającej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania takiej decyzji powinien on wyjechać z Polski.

Źródło: <https://migracje.ceo.org.pl/scenariusze/rozmowa-o-uchodzcach-w-polsce> do-
stęp:05.06.2020

Link do filmiku „Po polsku mam na imię Hania”:<https://www.youtube.com/watch?v=JY-NQLaGyAk>

Fragmety książki Rafała Witka pt. ”Chłopiec z Lampedusy”.

IV. Bibliografia:

1. Centrum Edukacji Obywatelskiej, *Porozmawiajmy o uchodźcach*, <https://migracje.ceo.org.pl/scenariusze/rozmowa-o-uchodzcach-w-polsce>, dostęp 05.06.2020.
2. Ciach-Baklarz M., *Lampedusa, Sycylia- dlaczego uchodźcy płyną właśnie tu?*, <https://www.italiapozaszlakiem.com/lampedusa-drzwi-do-europy/>, dostęp 22.05.2020.
3. Towarzystwo alternatywnego kształcenia *Współczesny kryzys migracyjny w Europie*, <http://dziecieceodyseje.pl/wsp%c3%b3%c5%82czesny-kryzys-migracyjny.html>, dostęp:22.05.2020.
4. Żebrowska-Fresenbet D., *Erytrea- fakty, które warto znać*, <http://kulturacyfrowa.org/akcja/erytrea-%E2%80%93-fakty-kt%C3%B3re-warto-zna%C4%87>, dostęp: 22.05.2020.

TEMAT: KIEDY BRAKUJE SŁÓW... CIAŁO MÓWI ZA NAS

I.

Czas trwania lekcji: 1x45 minut

Cele lekcji:

- poznanie pojęć: *komunikacja niewerbalna/werbalna, gest, mimika twarzy, kultura wysokiego i niskiego kontekstu*;
- zbudowanie świadomości różnic kulturowych i poszanowania dla kultury odmiennej od polskiej;
- omówienie nieporozumień, które mogą zachodzić w komunikacji niewerbalnej.

Cele lekcji przeznaczone dla ucznia:

- znam i potrafię wyjaśnić, pojęcia: *gest, komunikacja niewerbalna, komunikacja werbalna, mimika twarzy, kultura wysokiego i niskiego kontekstu*;
- potrafię wyjaśnić, na czym polegają niektóre gesty i zwyczaje w różnych kulturach/krajach;
- potrafię wyjaśnić, dlaczego w czasie spotkanie osób z dwóch różnych krajów może dojść do nieporozumienia w komunikacji niewerbalnej;

Metody i formy pracy:

- praca z tekstem;
- burza mózgów;
- dyskusja;
- pogadanka heurystyczna;
- elementy zabawy w kalambury;
- praca w parach;
- praca w grupach.

II.

Przebieg lekcji

DZIAŁANIE WSTĘPNE	<ol style="list-style-type: none">1. Przywitanie uczniów i czynności organizacyjne w klasie.2. Nauczyciel prosi uczniów, aby w parach spróbowali opowiedzieć swojemu koledze/koleżance z ławki <i>jak zamierzają spędzić czas po szkole bez użycia słów</i>. Po wykonaniu zadania prowadzący lekcje pyta ich o odczucia; <i>Czy to było łatwe/trudne zadanie? Dlaczego? Co pomagało a co przeszkadzało w tym zadaniu?</i>3. Następnie nauczyciel uświadamia uczniom cele lekcji oraz zapisuje temat na tablicy.
----------------------	---

CZEŚĆ GŁÓWNA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciel prosi uczniów, aby odnaleźli w książce <i>Chłopiec z Lampedusy</i> fragmenty, w których bohaterowie porozumiewają się ze sobą za pomocą gestów i prosi o ich odczytanie. Prowadzący lekcje zadaje uczniom pytanie; <i>Dlaczego dzieci komunikowały się ze sobą w ten sposób? Jak nazywamy sposób, w jaki ze sobą dzieci rozmawiały?</i> 2. Następnie nauczyciel dzieli uczniów na dwie grupy. Każda z grup dostaje dwa pojęcia do wyjaśnienia na kolorowych, rozdanych wcześniej kartkach. <ul style="list-style-type: none"> • I grupa: <i>komunikacja werbalna, gest;</i> • II grupa: <i>komunikacja niewerbalna, mimika.</i> <p>Po wykonaniu zadania chętni uczniowie prezentują wyniki swojej pracy. W tym czasie pozostali uczniowie zapisują definicje w swoich zeszytach (ZAŁĄCZNIK 3).</p> 3. Prowadzący lekcję wyświetla uczniom na projektorze fragment z książki A. & B. Pease <i>Mowa ciała</i> (ZAŁĄCZNIK 2). Następnie prosi uczniów, aby postarali się odgadnąć, jakie znaczenia mają wyświetlane gesty oraz czy ich znaczenie będzie takie samo jak w naszym kraju czy będzie się różniło. Uczniowie mają na to zadanie 4-5 minut, po czym nauczyciel pyta ile i jakich znaczeń udało im się znaleźć, wyświetla również na tablicy odpowiedzi. 4. Następnie nauczyciel odtwarza uczniom krótki film pt. <i>12 zwyczajów z innych krajów</i> (ZAŁĄCZNIK 4 – link do filmu). Nauczyciel podkreśla, że na lekcji zostaną zaprezentowane tylko niektóre znaczenia mowy ciała. 5. Następnie nauczyciel prosi uczniów, aby wylosowali po jednej karteczce z pudełka. Na zapisanych karteczkach znajdują się niepełne informacji dotyczące różnic lub nieporozumień międzykulturowych. Zadaniem uczniów jest odnalezienie drugiego. Po zakończeniu „szukania” uczniowie dzielą się swoim odkryciami (ZAŁĄCZNIK 5). Liczba karteczek jest uzależniona od liczby uczniów. 6. Nauczyciel pyta uczniów czy zauważyli jakieś podobieństwa i różnice w prezentowanych zachowaniach niektórych kultur? Jeśli tak to jakie? Następnie nauczyciel wprowadza pojęcie <i>kultura wysokiego kontekstu</i> i <i>kultura niskiego kontekstu</i>. Rysuje również na tablicy oś, która ułatwi uczniom zrozumienie tych pojęć (ZAŁĄCZNIK 6).
PODSUMOWANIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na zakończenie lekcji nauczyciel pyta uczniów i zachęca do dyskusji: <i>Czy uważacie, że informacje zdobyte na dzisiejszej lekcji mogą być przydatne? W jakich momentach życia ta wiedza może zostać przez nas wykorzystana? Gdzie i kiedy</i>

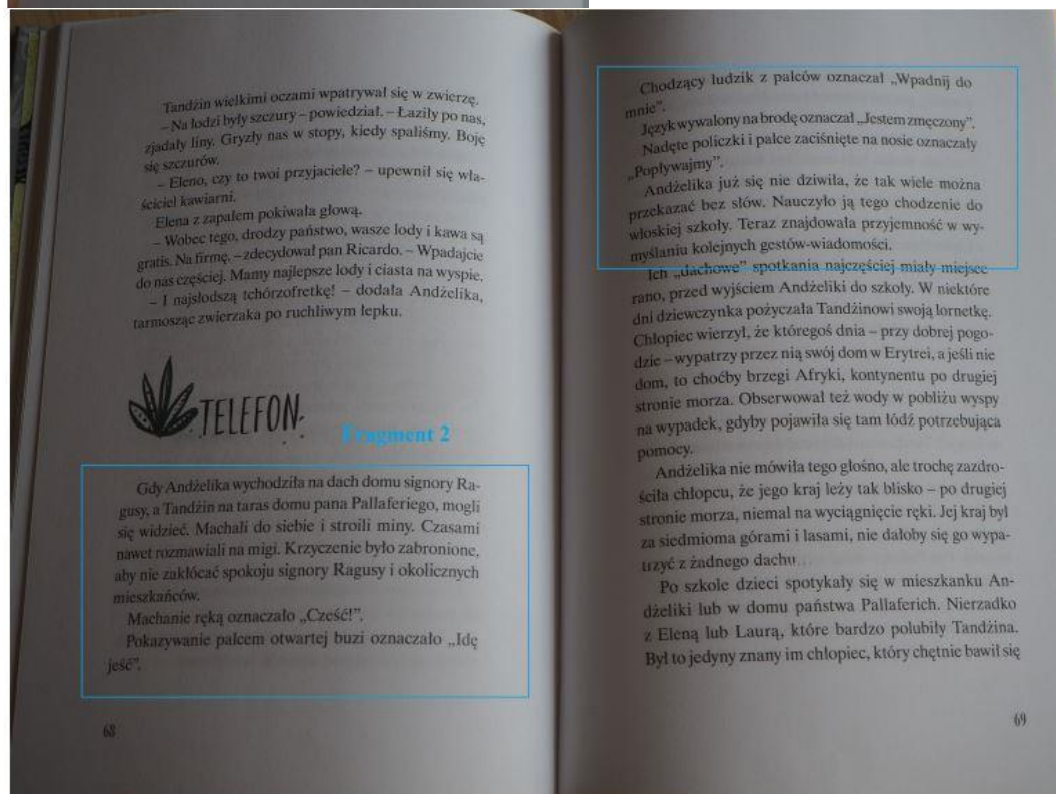
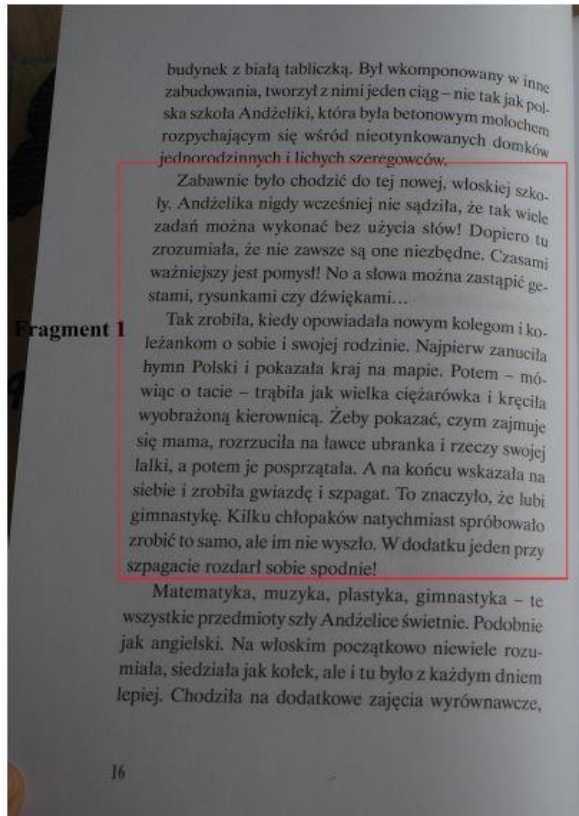
	<i>ta wiedza była najbardziej wykorzystywana? A może nadal jest?</i>
--	--

III.

Materiały wykorzystywane na lekcji:

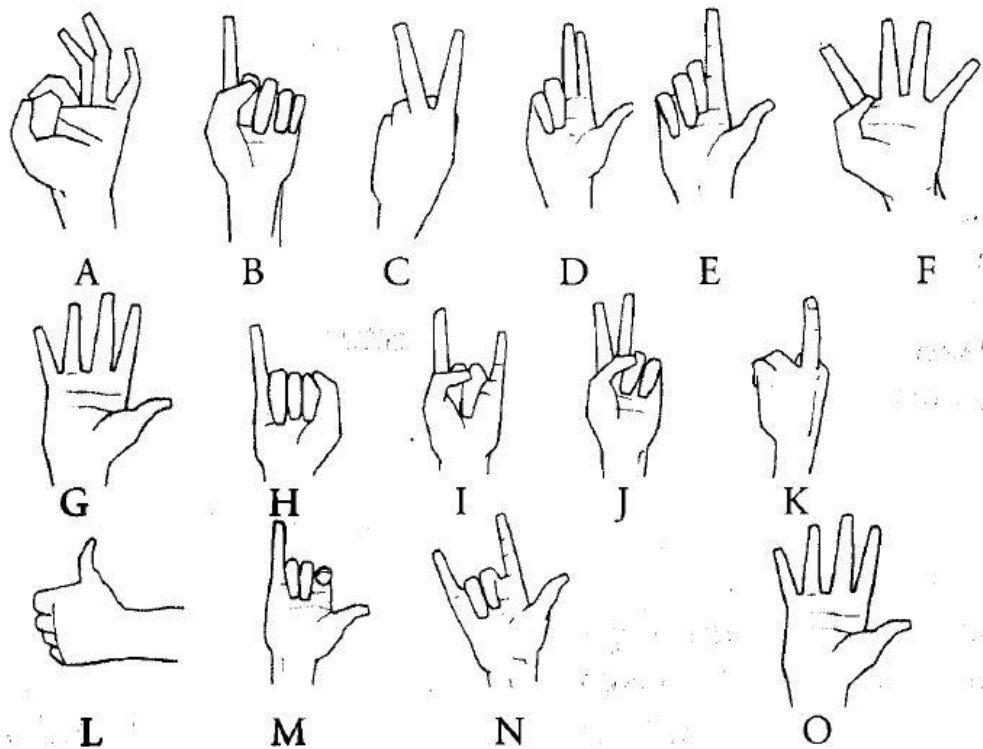
Załącznik 1

Fragmety książki: Rozdział *Szkoła* i *Telefon* z książki *Chłopiec z Lampedusy* Rafała Witka;

Załącznik 2

Fragmety książki *Mowa ciała* B. & A. Pease;

A. Europa i Ameryka Północna: OK

Kraje śródziemnomorskie, Rosja, Brazylia, Turcja: Symbol otworu; zniewaga na tle seksualnym; gej

Tunezja, Francja, Belgia: Zero; coś bezwartościowego

Japonia: Pieniądze; monety

B. Kraje Zachodu: Jeden; Przepraszam, chcę coś powiedzieć!; Bóg mi świadkiem; Nie! (skierowane do dzieci)

C. Wielka Brytania, Australia, Nowa Zelandia, Malta: Goń się!
Stany Zjednoczone: Dwa
Niemcy: Zwycięstwo
Francja: Pokój
Starożytny Rzym: Juliusz Cezar zamawiający pięć piw

D. Europa: Trzy
Kraje katolickie: Błogosławieństwo

E. Europa: Dwa
Wielka Brytania, Australia, Nowa Zelandia: Jeden
Stany Zjednoczone: Kelner!
Japonia: Zniewaga

F. Kraje Zachodu: Cztery
Japonia: Zniewaga

G. Kraje Zachodu: Pięć

Wszędzie: Stop!

Grecja i Turcja: Idź do diabła!

H. Kraje śródziemnomorskie: Mały penis

Bali: Żle

Japonia: Kobieta

Ameryka Południowa: Cienki, szczupły

Francja: Mnie nie nabierzesz!

I. Kraje śródziemnomorskie: Żona przyprawia ci rogi

Malta i Włochy: Odczynienie złego uroku (skierowane w górę)

Ameryka Południowa: Odwrócenie pecha (obrócone)

Stany Zjednoczone: Logo Uniwersytetu Teksasńskiego i drużyny futbolowej Texas Longhorn

J. Grecja: Idź do diabła!

Zachód: Dwa

K. Starożytny Rzym: Goń się!

Stany Zjednoczone: Wsadź to sobie w tyłek! Pieprz się!

L. Europa: Jeden

Australia: Wsadź to sobie w tyłek!; cymbał

Powszechnie: Zatrzymywanie samochodu podczas podróżowania autostopem; Dobrze; OK

Grecja: Goń się! (z ruchem do przodu)

Japonia: Mężczyzna; pięć

M. Hawaje: „Wyluzuj”

Holandia: Chcesz coś do picia?

N. Stany Zjednoczone: Kocham cię

O. Zachód: Dziesięć; Poddaję się

Grecja: Goń się - dwa razy!

Powszechnie: Mówię prawdę

Załącznik 3 (przykładowe odpowiedzi):

1. *Komunikacja niewerbalna* – jest to zespół komunikatów, które człowiek odbiera za pomocą zmysłów. Interpretuje je oraz nadaje im znaczenie. Ten typ komunikacji towarzyszy zawsze komunikacji werbalnej, jest jej nieodłącznym czynnikiem.
2. *Komunikacja werbalna* – podstawowy sposób komunikowania się ludzi za pomocą języka mówionego. W komunikacji ważną rolę odgrywają tempo, czas, akcent oraz ton wypowiedzi.
3. *Mimika twarzy* – są to ruchy mięśni twarzy za pomocą, których wyrażamy nasze emocje, myśli i przeżycia.
4. *Gest* – jest to dowolny ruch np. ciała, ręki, który może być świadomy lub nieświadomy oraz można mu nadać jakieś znaczenie.

Załącznik 4

Fragmety filmu *12 dziwnych zwyczajów z innych krajów* (<https://www.youtube.com/watch?v=bB8zNCkkGPw>);

Załącznik 5

Materiał opracowany na podstawie informacji zebranych z bibliografii oraz materiałów omawianych na lekcji.

Część I	Część II
 <p>G. Bush pokazujący gest drużyny futbolowej.</p>	<p>W 1985 roku w Rzymie zostało aresztowanych pięciu Amerykanów za to, że tańczyli z radości i pokazywali ten gest w pobliżu Watykanu, po otrzymaniu wiadomości, że drużyna Texas Longhorn wygrała właśnie ważny mecz.</p>
<p>Anglik i Niemiec na zawodach pokazują sobie..... palce uniesione do góry. W tym czasie nasi bohaterowie myślą: Niemiec: On pewnie też cieszy się z wygranej!! - W tym czasie Anglik myśli <i>Splywaj palancie z mojego miejsca!!</i></p>	
	<p>Jeżeli Sudańczyk publicznie trzyma drugiego mężczyznę za rękę, jest to sygnał wzajemnego szacunku. Nie próbujcie tego robić w Australii, Teksasie czy Liverpoolu.</p>

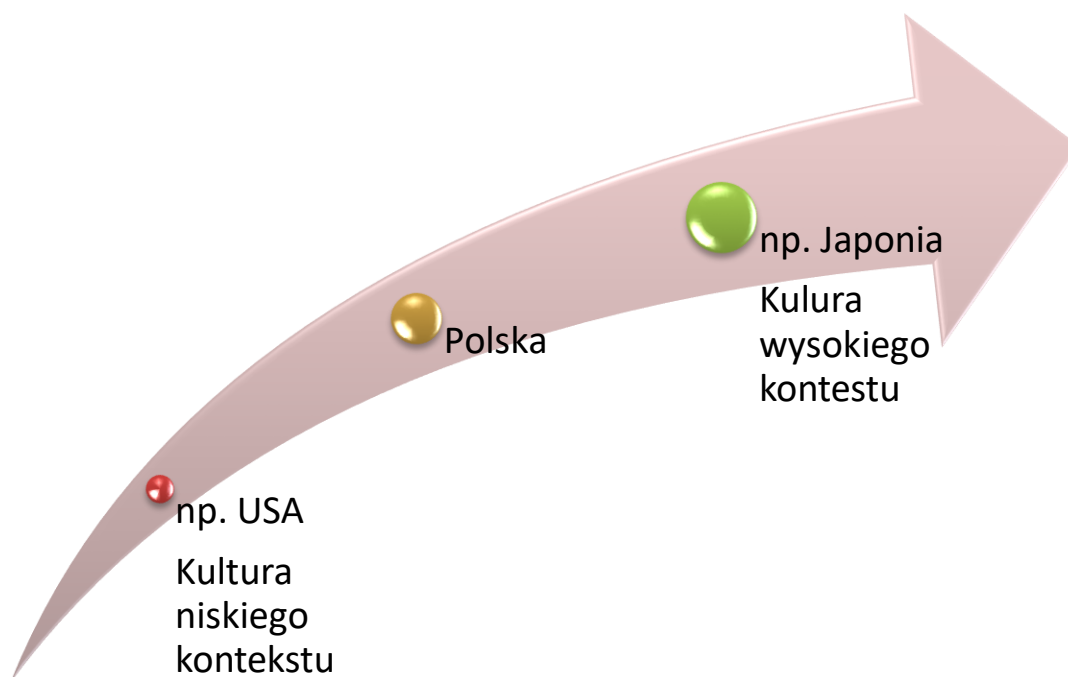
<p>Mój gest wyraża <i>OK</i> dla ludzi Zachodu, <i>pieniądze</i> dla Japończyków, <i>zero</i> dla Francuzów oraz <i>zniewagę</i> dla Turków i Brazylijczyków.</p>	
	<p>Dla Europejczyków jestem <i>jedynką</i>, dla Amerykanów jestem słowem <i>dobrze</i>, jednak dla Greków brzmię trochę inaczej, więc nie pokazuj mnie, gdy chcesz na Krecie złapać taksówkę.</p>
<p>Paul Ekman z Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Francisco pokazywał przedstawicielom 21 różnych kultur zdjęcia twarzy wyrażających szczęście, złość, lęk, smutek, odrazę i zaskoczenie i odkrył, że...</p>	<p>Większość mieszkańców krajów zgadza się co do zdjęć przedstawiających szczęście, smutek i odrazę. Jednak pozostałe kraje mają problem z rozróżnieniem innych emocji np. lęku czy zaskoczenia (Japonia, Iran, plemię Fore z Nowej Gwinei).</p>
<p>Badając mimikę twarzy niemowląt amerykańskich i japońskich dr Linda Camras z Uniwersytetu De Paul w Chicago odkryła, że...</p>	<p>Po ich skatalogowaniu okazało się, że badane grupy prezentowały dokładnie takie same wyrazy twarzy.</p>
<p>Kręcenie głową na boki (w prawo-w lewo) w Bułgarii oznacza....</p>	<p>TAK!</p>
<p>NIE!</p>	<p>Kiwanie głową (w górę – w dół) oznacza w Bułgarii...</p>
<p>Jednym ze sposobów na naukę mowy ciała innego kraju jest...</p>	<p>Obejrzenie filmu z danego kraju bez dźwięku i dokładna obserwacja zachowań aktorów, przypisanie gestom oraz zachowaniom pewnych znaczeń i ich późniejsza weryfikacja z włączonym dźwiękiem.</p>
<p>W Polsce: Ksiądz kładzie dziecku rękę na głowie i je błogosławi.</p>	<p>W Tajlandii: Trzymaj się z daleka od mojej głowy!!</p>
<p>Pijany czy morderca?</p>	<p>Uderzenie się usztywnioną dłonią w szyję w naszej kulturze oznacza bycie pod wpływem alkoholu. Jednocześnie we Włoszech gest ten oznacza gilotynę i jest odczytywany, jako zagrożenie śmiercią!</p>
<p>Jestem <i>HAI</i> i w moim rodzimym języku – japońskim oznaczam wasze TAK, ale nie jestem takim zwykłym tak, jak wasze...</p>	<p>...TAK nie wyraża tego, że się z kimś zgadzam, ale mówi <i>Tak, usłyszałem cię</i>. Jeśli w moim kraju ktoś powie <i>Nie zgadza się pan, prawda?</i> i ktoś odpowie <i>tak</i> to znaczy to tyle co: <i>Tak masz rację, nie zgadzam się z tobą</i>.</p>

<p>Przebywając w Japonii nie usłyszysz słowa...</p>	<p>.... <i>NIE</i>, ponieważ Japończycy bardzo dbają o zachowanie twarzy i unikają w konwersacji momentów, w których musieliby wyrazić odmowę lub zadać pytanie.</p>
<p>Amerykanie: Nasz prezydent się poniżył!!! Chińczycy: Prezydent stanów zjednoczonych okazał wielki szacunek Cesarzowi Chin....</p>	
<p>Jestem formą powitania i pożegnania dla Brytyjczyków, Niemców, Amerykanów i Francuzów.... Ci ostatni spędzają 30 minut dziennie jedynie mnie wykonując. Czym jestem?</p>	<p>Uścisk dłoni może trwać krótko jak u Niemców i Francuzów – potrząsają dłonią 2-3 razy, średnio jak u Brytyjczyków – 3-5 potrząśnień lub bardzo długo jak u Amerykanów od 5-7 potrząśnień.</p>
<p>Jestem z kraju, w którym w czasie mówienia podnosimy i machamy gwałtownie rękami, żeby nam przerwać ktoś musi nas chwycić i przytrzymać nasze ręce.</p>	
<div style="text-align: center;"> <p>Uff... Jestem na czas!!</p> </div>	<p>Przyjście na umówione spotkanie wg: Polaka: Muszę być parę minut przed umówioną godziną!! Kraje Wschodu (Japonia, Chiny): Spóźnił się całe 2 minuty! Mówię ci co za nietakt!! Hiszpania, Meksyk: Tutaj punktualne przyjście oznacza stratę czasu i nieposzanowania czasu osoby, z którą się umówiliśmy.</p>
	<p>Jeśli Portugalczyk łapie się za ucho (zwłaszcza podczas jedzenia), to jest to oznaka zadowolenia, bądź forma wyrażenia pochwały (np. dla posiłku). Dla Włocha – jest to obraźliwy gest, który insynuuje, że jego autor uważa go za geja. Z kolei dla Hiszpana – oznacza, że jest on uważany za osobę chytą, która je i pije na cudzy koszt.</p>

Załącznik 6

1. Kultura wysokiego kontekstu -to komunikacja w czasie, w którym ważne jest słowo oraz to, co ono za sobą niesie razem z intonacją i tonem wypowiedzi, np. Japonia.

2. Kultura niskiego kontekstu –to sposób komunikacji, w której rozmówcy nie przed sobą nie ukrywają i wyrażają swoje myśli bez pozostawiania niedomówień, np. Stany Zjednoczonej Ameryki.

IV. Bibliografia

1. E. Łodygowska, *Komunikacja niewerbalna a różnice międzykulturowe*, <https://psychologiaity.com/2015/11/26/komunikacja-niewerbalna-a-roznice-miedzykulturowe/>, dostęp: 21.05.2020.
2. K. Michałowska, *Komunikacja niskiego i wysokiego kontekstu*, <https://stacjazmiana.pl/ktypy/komunikacja-niskiego-i-wysokiego-kontekstu/>, dostęp: 21.05.2020.
3. A. & B. Pease, *Mowa ciała*, Wydawnictwo Rebis, Poznań 2019.
4. L. Ryczek, *Różnice kulturowe*, https://mfiles.pl/pl/index.php/R%C3%B3%C5%BCnice_kulturowe, dostęp: 21.05.2020.
5. R. Witek, *Chłopiec z Lampedusy*, Wydawnictwo Literatura, 2016.
6. U. Żydek-Bednarczuk, *Spotkanie kultur. Komunikacja i edukacja międzykulturowa w glottodydaktyce*, Wydawnictwo Uniwersytet Śląskiego, Katowice 2015.

TEMAT: JAKA BYŁA TWOJA REAKCJA...? JAK PRZEPROWADZIĆ WYWIAD Z ANDŻELIKĄ I TANDŻINEM.

I.

Czas trwania lekcji: 1x45 minut

Cele lekcji:

- kształcenie umiejętności twórczego myślenia;
- kształcenie umiejętności prowadzenia rozmowy – dziennikarskiego wywiadu;
- budowanie poczucia wrażliwości i empatii na drugiego człowieka.

Cele lekcji przeznaczone dla ucznia:

- potrafię wskazać 5 najważniejszych cech dobrego wywiadu;
- potrafię zredagować tekst wywiadu i go przeprowadzić;
- potrafię okazać współczucie i zrozumienie dla drugiego człowieka.

Metody i formy pracy:

- praca z filmem;
- burza mózgów;
- wywiad;
- elementy dramy;
- praca w grupach/parach.

II.

Przebieg lekcji

DZIAŁANIA WSTĘPNE	<ol style="list-style-type: none">1. Przywitanie uczniów i czynności organizacyjne w klasie.2. Na środku sali uczniowie widzą przygotowaną jedną osobną ławkę i dwa krzesła. Nauczyciel sygnalizuje, że będą nam one potrzebne później w czasie wykonywania jednego z ćwiczeń na lekcji.3. Prowadzący lekcję prosi uczniów, aby zastanowili się jakie cechy osobowości powinny mieć osoby, które dobrze poprowadzą wywiad.
CZĘŚĆ GŁÓWNA	<ol style="list-style-type: none">1. Nauczyciel prosi uczniów o pozostawienie miejsca w zeszytach na temat lekcji. Następnie zadaje im zadanie, polegające na stworzeniu notatki w zeszytach z odtwarzanych materiałów: <i>Jak przeprowadzić dobry wywiad?</i> (ZAŁĄCZNIK 1 – link do filmu) oraz <i>Aktywne Słuchanie. Jak aktywnie słuchać.</i> (ZAŁĄCZNIK 2 – link do filmu). Po zakończonym zadaniu chętny uczeń odczytuje to, co zapisał w zeszycie.2. Następnie prowadzący lekcję prosi uczniów o zapisanie tema-

	<p>tu lekcji i rozdaje im fragmenty książki <i>Chłopiec z Lampedusy</i>. Uczniowie przypominają sobie zakończenie książki oraz zostają podzieleni na kilka grup.</p> <p>3. Zadaniem każdej grupy jest stworzenie 5-6 pytań i napisanie do nich odpowiedzi, które mogliby zadać Andżelice lub Tandżinowi. Na zadanie mają około 10 minut.</p> <p>Przykładowe pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andżeliko, co było najtrudniejsze, gdy przeprowadziłaś się ze swoją Mamą do Lampedusy? • Jaka była Twoja reakcja, gdy znalazłaś Tandżina? • Co czułaś Tandżinie, gdy uciekałaś razem z rodzicami ze swojego kraju? • Dlaczego podarowaliście sobie lornetkę i nasionko? • Tandżinie jak się czułaś, gdy odnaleziono Twoją rodzinę? • W jaki sposób utrzymywaliście ze sobą kontakt po rozstaniu? <p>4. Następnie nauczyciel prosi o wyjście na środek dwójki chętnych uczniów, którzy odegrają rolę redaktora, Andżeliki i Tandżina. Zadaniem uczniów będzie poprowadzenie wywiadu z materiałem, który każda z grup przygotowała.</p> <p>5. Nauczyciel odtwarza uczniom filmik <i>Look Beyond Borders – 4 minutes experiment</i> (ZAŁĄCZNIK 3 – link do filmu). Następnie prosi uczniów, aby podzieli się swoim refleksjami na temat tego eksperymentu oraz czy im zdarza się podobna sytuacja np. w czasie poznawania nowej osoby lub gdy jadą tramwajem/autobusem.</p>
PODSUMOWANIE	<p>1. Nauczyciel na zakończenie lekcji rozdaje uczniom kolorowe karteczki i prosi ich o zapisanie swoich refleksji na temat omawianej lektury.</p>

III.

Materiały wykorzystywane na lekcji

Załącznik 1

Joanna Cieślak-Opolska, *Jak przeprowadzić dobry wywiad?*,
<https://www.youtube.com/watch?v=jL4volF-u4A>, dostęp: 22.05.2020

Załącznik 2

Optymalne życie, *Aktywne Słuchanie. Jak aktywnie słuchać*,
<https://www.youtube.com/watch?v=9xDwYIa9MXo>, dostęp: 22.05.2020.

Załącznik 3

Amnesty Poland, *Look Beyond Borders – 4 minutes experiment*,

<https://www.youtube.com/watch?v=f7XhrXUoD6U>, dostęp: 22.05.2020.

IV. Bibliografia

1. Amnesty Poland, *Look Beyond Borders – 4 minutes experiment*,
<https://www.youtube.com/watch?v=f7XhrXUoD6U>, dostęp: 22.05.2020.
2. Joanna Cieślak-Opolska, *Jak przeprowadzić dobry wywiad?*,
<https://www.youtube.com/watch?v=jL4voIF-u4A>, dostęp: 22.05.2020.
3. Optymalne życie, *Aktywne Słuchanie. Jak aktywnie słuchać*,
<https://www.youtube.com/watch?v=9xDwYIa9MXo>, dostęp: 22.05.2020.
4. Rafał Witek, *Chłopiec z Lampedusy*, Wydawnictwo Literatura, 2016.